

MEDEDELINGENBLAD

**VERENIGING
VAN
VERZAMELAARS
VAN
OUDE FONDSEN**

Derde jaargang no. 2

juni 1981

INHOUD**PAGINA**

Algemene Ledenvergadering	1
Ruilbeurzen V.V.O.F. 1981	3
Holland Bank	4
Ruilbeurzen in Utrecht	6
Parijs	8
1st Annual International Scripophily Congres	9
Oostende	9
Veilingen	9
Mail-Bid II - 81	10
Achtergronden van oude aandelen	16
Vraag en aanbod	19
Wij ontvingen	19
Nieuw tijdschrift	20
Verenigingen	20
Ledenlijst	20

Vereniging van Verzamelaars van Oude Fondsen

Redactie en Secretariaat

Postbus 17071 1001 JB Amsterdam

Telefoon 020-953559 (uitsluitend na 20.00 uur)

Contributie: f 30,— per kalenderjaar (entreegeld f 10,—)

Amrobank: rek.nr. 42.10.19.689

Postgiro Amrobank nr. 135646

Dit blad verschijnt 4x per jaar

© Copyright V.V.O.F. 1981

Overname van artikelen uitsluitend na schriftelijke toestemming van de redactie.

Algemene Ledenvergadering

NOTULEN van de Algemene Ledenvergadering der VVOF, gehouden op maandag 13 april 1981 in het gebouw van de Vereniging voor de Effectenhandel te Amsterdam. Aanvang 19.07 uur

Aanwezig: HH J. H. B. Visker, voorzitter; P. E. Baas, penningmeester; F. P. R. Selle, bestuurslid; W. Schenau, bestuurslid; H. W. Gunst, adviseur; H. Crefels, lid kaskommissie; C. Ostermann, lid kaskommissie; H. Bruinsma, J. Haen, J. C. Mobach, L. Rietveld, D. de Vries

Mw. M. H. Visker-De Vries, Mw. I. Baas-Godé, sekretaresse

Afwezig met kennisgeving: de heren J. Sas, B. Ottervanger, B. van Leeuwen, L. A. Konings

1. Opening door de voorzitter

De voorzitter opent om 19.07 uur deze vergadering en heet de aanwezigen hartelijk welkom.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

Van 3 leden is een mondelinge afzegging ontvangen en Hr. Konings heeft zich schriftelijk afgemeld en wenst bestuur en leden een goede vergadering. Ingekomen stuk van kaskommissie (zie punt 6). Verder deelt de voorzitter mee, dat er n.a.v. diverse publikaties over oude effecten dermate veel post bij het sekretariaat binnenkomt, dat tot standaardisatie van de antwoorden is overgegaan, waarbij belangstellenden attent gemaakt worden op de ruilbeurzen. Voor niet-leden worden er geen taxaties verricht, ook niet tegen betaling aangezien het risico te groot is gezien de prijsontwikkeling in de afgelopen tijd.

3. Notulen ledenvergadering van 9 juni 1980

Deze notulen, gepubliceerd in periodiek jaargang 2, No. 2, worden zonder op- en/of aanmerkingen goedgekeurd.

4. Jaarverslag sekretariaat

Het sekretariaatsverslag over 1980, gepubliceerd in periodiek jaargang 3, No. 1, wordt zonder op- en/of aanmerkingen goedgekeurd.

5. Financieel verslag en ledenbestand

Ter vergadering wordt aan de aanwezigen de jaarrekening 1980 van de VVOF en de Stichting tot Behartiging van de Belangen van Verzamelaars van Oude Fondsen i.o. overhandigd, bestaande uit de balans per 31.12.80 van de VVOF en Stichting, een overzicht van de inkomsten en uitgaven van de VVOF en Stichting en een begroting 1981 van de VVOF.

Na een toelichting door de penningmeester geeft dit verslag verder geen redenen voor op- en/of aanmerkingen vanuit de vergadering.

6. Verslag kaskommissie

Van de kaskommissie is een schrijven ontvangen waarin gesteld wordt, dat de financiële bescheiden van de VVOF in orde bevonden zijn. De kaskommissie stelt voor de penningmeester décharge te verlenen.

7. Goedkeuring jaarstukken en décharge

Onder dankzegging aan kaskommissie en penningmeester wordt aan de laatste décharge verleend voor het gevoerde beleid en worden de jaarstukken unaniem goedgekeurd.

8. Periodiek aftreden bestuursleden

Volgens rooster treden de heren Visker en Van Leeuwen af. De heer Van Leeuwen heeft zich niet herkiesbaar gesteld en de vergadering dankt de heer Van Leeuwen

één van de initiatiefnemers tot de oprichting van de VVOF, in diens afwezigheid voor de verrichte werkzaamheden.

De heer Visker wordt unaniem herkozen en de heer H. Bruinsma, kandidaat gesteld door het bestuur voor de opengevallen bestuursplaats, wordt eveneens met algemene stemmen tot bestuurslid, speciaal voor ruilbeurzen, gekozen.

9. Samenstelling commissies

Vanuit de vergadering wordt geadviseerd de commissies een nadere toelichting te geven in één van de verenigingsbladen en daaraan een oproep te verbinden tot grotere medewerking van de leden. Iedere commissie zal voortaan schriftelijk verslag uitbrengen van zijn activiteiten op een algemene ledenvergadering.

Aangezien de heer Ostermann de kaskommissie zal verlaten moet in deze vakature voorzien worden. Hiervoor wordt ter vergadering de heer J. Haen gekozen. De heer Ostermann wordt bedankt voor zijn werk en advies in de kaskommissie.

10. Pauze

11. Periodiek

Binnen het bestuur is een grotere frequentie van periodiek of berichten in een andere vorm besproken, maar momenteel mist de VVOF de mankracht om dit te verwezenlijken. Hierdoor was het ook niet mogelijk de oproep voor de ledenvergadering nog eens kort voor deze datum te herhalen, hoewel dit wel gewenst zou zijn.

Verder deelt de heer Gunst, voorzitter van de redaktiekommissie, mee dat er een chronisch gebrek aan kopy is en dat er wat dit betreft ook weinig medewerking van de leden is. Oproepen hiertoe leveren niets op, al zullen deze oproepen wel voortgezet worden. Dat de oplage stijgt is inherent aan de stijging van het aantal leden.

De heer Haen vraagt waarom researchwerk door hem verricht niet tegen de door hem gemaakte kosten overgedragen kan worden en als kopy gebruikt kan worden. Eén van de hindernissen is, dat er moeilijkheden i.v.m. de kopierechten te verwachten zijn. Er zal een verzoek aan de desbetreffende instanties gericht worden, of de VVOF deze stukken mag kopiëren en als informatie voor de leden kan gebruiken.

12. Ruilbeurzen

Nadat er in 1980 6 ruilbeurzen in Amsterdam zijn gehouden, worden er in 1981 2 in Amsterdam en 4 in Utrecht gehouden, zodat er gebruik gemaakt kan worden van bredere publikatiemogelijkheden, ook buiten de vrij enge ledenkring en omdat het een goede gedachte leek de activiteiten van de VVOF ook buiten Amsterdam te leggen, waartoe Utrecht de eerste stap kan zijn. Bij wijze van experiment zijn de twee ruilbeurzen in het najaar te Utrecht op een zondag gepland. Een voorstel om ruilbeurzen op een doordeweekse avond te houden wordt ter vergadering afgestemd. Ter vergadering wordt tot uitdrukking gebracht, dat ruilbeurzen in Utrecht een goed initiatief vormen en de heer Schenau, initiatiefnemer, wordt hiervoor dank betuigd.

Er wordt nog opgemerkt, dat de opkomst van leden op een ruilbeurs bedroevend slecht kan worden genoemd.

13. Overige activiteiten

De cataloguskommissie is nog steeds druk bezig met het omvangrijke werk en de VVOF beschouwt het uitbrengen van een zo goed mogelijk gefundeerde catalogus van doorslaggevend belang voor het verzamelen van oude effecten, naast het ter beschikking stellen van boeken, buitenlandse catalogi, verzamelalbums etc.

Wat publikaties in de dagbladen over ruilbeurzen betreft, merkt de heer Schenau nog op, dat deze bladen wel aangeschreven worden, maar dat het aan de willekeur van de redactie ligt, welke evenementen men wel of niet in de evenementen-agenda's opneemt.

14. Rondvraag

Op een vraag van de heer D. de Vries wordt gezegd, dat er geprobeerd zal worden meer publiciteit voor de VVOF op algemene verzamelbeurzen te maken. Daarbij wordt nog door de heer Crefels opgemerkt, dat zijn ervaring op algemene verzamelbeurzen is, dat oude effecten niet erg aanspreken; voor buitenstaanders is het image van oude effecten te duur.

De heer Selle dankt de heer Schenau voor de manier waarop deze informatie, die hij uit de markt verkrijgt, op een positieve manier voor de VVOF weet te gebruiken.

Tevens stelt de heer Selle voor op volgende ledenvergaderingen een gastspreker uit te nodigen. Dit voorstel wordt positief ontvangen.

De heer Bruinsma merkt op, dat hij verscheidene vragen heeft gehad of de effectenalbums niet met een dubbele inhoud te verkrijgen waren. Binnen het bestuur wordt dit al overwogen, maar dit is mede afhankelijk van de voorraden albums en inhoudsmappen.

De heer Mobach vraagt hoeveel reacties ongeveer ontvangen waren op de oude effecten-publikatie in Amro Facet. Dit waren er naar schatting meer dan 400.

Verder stelt de heer Mobach voor spoedig een lustrumcommissie te benoemen, aangezien over twee jaar de VVOF haar vijfjarig bestaan zal kunnen vieren.

De heer Ostermann verwondert zich over het feit, dat de zittingstijd van de bestuursleden drie jaar is met een onbepaalde herkiesbaarheid en dat de zittingstijd voor de leden van de kaskommissie twee jaar is. De voorzitter zegt toe, dat dit verschil vreemd is en dat hij zal onderzoeken hoe dit ontstaan kan zijn.

De sekretaresse deelt mee, dat zij na deze ledenvergadering haar werkzaamheden voor de VVOF niet meer zal kunnen verrichten, waarop de voorzitter nogmaals memoreert dat er naar oplossingen gezocht zal moeten worden.

15. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter om 21.25 uur deze algemene ledenvergadering van de VVOF.

Ruilbeurzen V.V.O.F. 1981

De data voor de volgende door de VVOF te organiseren ruilbeurzen zijn:

zondag 20 september 1981	— Holiday Inn Utrecht Jaarbeursplein 24
zaterdag 17 oktober 1981	— Effectenbeurs Amsterdam Beursplein 5
zondag 22 november 1981	— Holiday Inn Utrecht Jaarbeursplein 24

Holland Bank

Amsterdam was in de 18e eeuw het centrum bij uitstek van de internationale kredietverlening. Hoewel die positie reeds lang verloren is gegaan, is in ons land de internationale kredietverlening van grote economische betekenis gebleven.

Vóór de oorlog kwam dit in de koerslijsten van de Amsterdamse Effectenbeurs duidelijker tot uiting dan vandaag de dag. Zo waren in 1922 in de rubriek "Hypotheekbanken werkzaam in het buitenland" aandelen en pandbrieven van meer dan 20 verschillende ondernemingen opgenomen. Mede als gevolg van de in 1946 door de Nederlandsche Bank aan deze kredietinstellingen gestelde eis te liquideren (i.v.m. het tekort aan harde buitenlandse valuta) nam het aantal genoteerde "buitenlandse" hypotheekbanken snel af. In dit artikel zullen wij aan een van deze fondsen aandacht besteden.

De Holland Bank werd op 22 oktober 1896 te Amsterdam opgericht, oorspronkelijk voor de duur tot 31 december 1945. Het doel van de maatschappij was het uitlenen van gelden op eerste hypotheek of ander zakelijk onderpand, in het bijzonder in de Verenigde Staten. Ter vereffening van haar vorderingen konden de verbonden goederen worden aangekocht, met de bedoeling deze weer zo spoedig mogelijk van de hand te doen. De bank, die in Spokane (Wash.) kantoor hield, was de opvolgster van de vroegere American National Trust Co.

Bij de oprichting werden 2052 aandelen van f 500 nominaal (volgestort) uitgegeven en 2052 winstuitdelingsbewijzen. Begin 1899 vond tegen afstempeling een terugbetaling van f 100,— per aandeel plaats. De obligatie-schuld mocht het bedrag van door eerste hypotheek gedekte vorderingen niet te boven gaan. Oorspronkelijk was de bank gerechtigd obligaties uit te geven tot een bedrag van tweemaal het gestorte kapitaal. Toen in 1906 het maximaal toegestane bedrag aan pandbrieven ongeveer was uitgegeven, werd door een statuten-wijziging de limite verhoogd tot vier maal het gestorte kapitaal.

Wanneer de door deze maatregel ontstane ruimte verbruikt was zou een verdere expansie mede door aandelen-emissies moeten worden gefinancierd. Zowel in 1911 als in 1913 werd voor nominaal f 205.200 aandelen geëmitteerd tegen een koers van $102\frac{1}{2}\%$ (2 x 513 st. à f 400). In 1917 volgde opnieuw een emissie van nominaal f 205.200 aandelen, ditmaal à 100% , terwijl in 1918 f 136.800 (342 st. à f 400) werd geplaatst à pari.

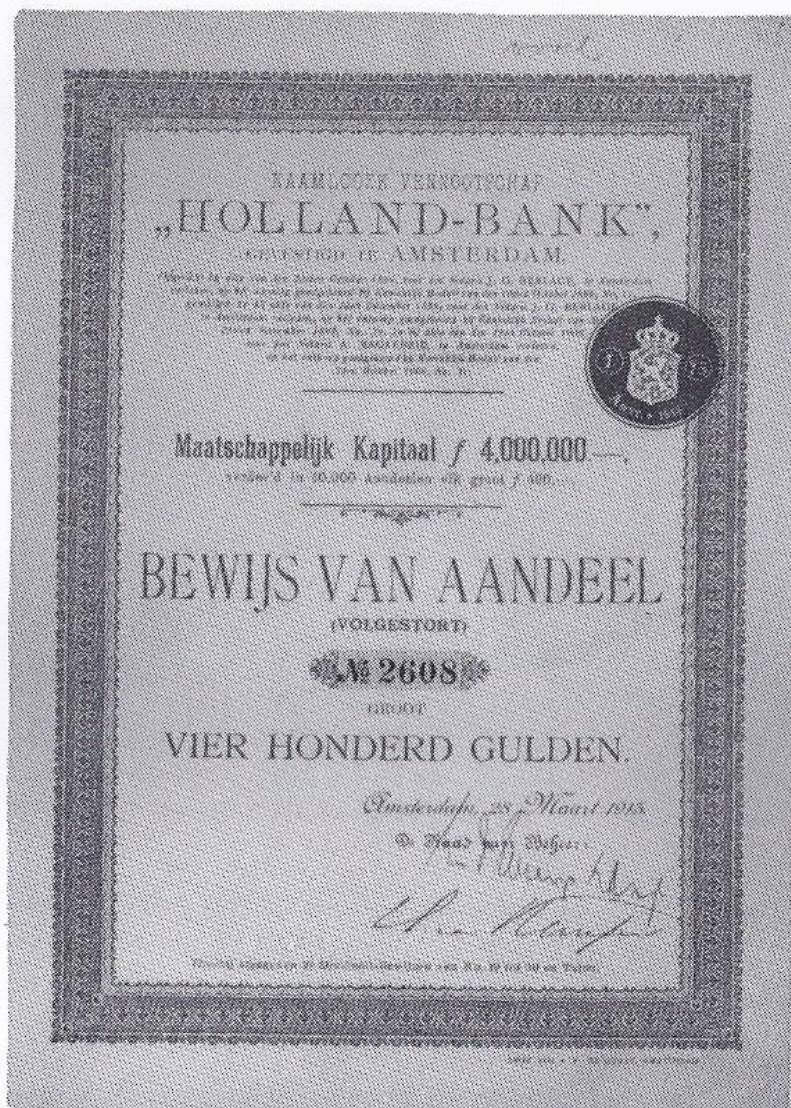
Het gestorte kapitaal was hierdoor gekomen op f 1.573.200; het maatschappelijk kapitaal bedroeg vier miljoen gulden.

Bij de statutenwijziging van 1906 werd de winstverdeling als volgt bepaald: eerst ontvingen aandeelhouders 5% over het gestorte kapitaal, terwijl het daarna resterende werd verdeeld volgens de norm: 10% statutair reserve-fonds, 10% Raad van Beheer, 30% aandeelhouders en 50% houders van winstuitdelingsbewijzen met een maximum van f 25,—. Indien dit maximum werd overschreden zouden de aandeelhouders van het surplus de helft ontvangen, evenals de houders van winstuitdelingsbewijzen.

In de beginperiode van haar bestaan was de gang van zaken bij de Holland Bank gunstig. Vooral aan de sterk expanderende agrarische sector werden veel leningen verstrekt. Het uitstaand bedrag aan hypotheeken, dat rond de eeuwwisseling ca. f 350.000 had bedragen, was in 1920 toegenomen tot meer dan f 7 miljoen. Tot 1922 werd op de aandelen ononderbroken dividend uitgekeerd, variërend van 5 tot $7\frac{1}{2}\%$. De koersen schommelden meestal rond pari; in 1912 werd de hoogste no-

tering aller tijden bereikt n.l. 119%. In de loop der jaren werden 4½% (1903 - 1912), 5% (1917-1918) en 6% (1916-1918) pandbrieven uitgegeven, waarop tot 1922 prompt de rente werd betaald.

De eerste na-oorlogse crisis had echter zeer nadelige gevolgen voor de maatschappij. Achtereenvolgens moesten in 1924, 1929 en 1931 regelingen met de pandbriefhouders worden getroffen. De crisis van de jaren 30 had op de Amerikaanse landbouw zo'n ongunstige invloed dat van 1931 tot 1939 nagenoeg niets op de pandbrieven kon worden uitgekeerd. Vele onroerende goederen, met name boerderijen, moesten door de Holland Bank en haar dochter, de Holland Land Cy, worden overgenomen van eigenaars die niet meer aan hun verplichtingen konden voldoen. De verkoop-mogelijkheden van landbouwgrond tegen acceptabele prijzen waren echter zeer gering. Eind 1939 was op de obligaties ruim 9 jaar geen rente betaald. In de maand oktober van dat jaar werd met pandbriefhouders een nieuwe regeling getroffen, die inhield dat de bank slechts haar bestaande zaken mocht afwikkelen, en alle uit aflossing, huur en verkoop ontvangen gelden onder aftrek van kosten moest aanwenden voor aflossing op de schuld aan pandbriefhouders. Die aflossing moest plaats vinden middels het tendersysteem. In oktober 1939 vond een tender plaats waarbij ruim drie ton nominaal pandbrieven werd ingekocht tegen een koers van 16% (!). Daarna stond nog voor f 4.340.000 pandbrieven uit, waarop bovendien nog f 2.076.000 achterstallige rente verschuldigd was.

Hoewel het formele besluit hiertoe nog lang op zich heeft laten wachten noopten de ongunstige gang van zaken en de stellingname van de centrale bank de maatschappij na de tweede wereldoorlog in liquidatie te treden.

Deze liquidatie heeft lange tijd in beslag genomen. Al naar gelang onroerend goed kon worden verkocht werden, meest via tenders, pandbrieven ingekocht. De koersen van de tenders lagen beduidend hoger dan in 1939; de onroerend goed markt in de V.S. had zich flink hersteld. Zo konden bijv. in mei 1949 pandbrieven worden ingekocht tegen koersen van 125½% (voor de 4% typen) tot 137 7/8% (voor de 6% typen) inclusief achterstallige rente.

In de zwaar gedrukte aandelen-koers kon na de oorlog van tijd tot tijd een flinke opleving worden geconstateerd als gevolg van de verwachting dat in gebieden van de Holland Bank olie zou worden gevonden. Een proefboring had echter geen succes.

In 1961 was eindelijk de hoofdsom van de uitstaande schulden betaald. Daarna ontvingen schuldeisers die hun stukken niet via tenders van de hand hadden gedaan in 1965 nog ongeveer 1/5e deel van de achterstallige rente. Aangezien de schulden dus niet volledig waren betaald was voor aandeelhouders geen uitkering mogelijk.

Op 14 februari 1972 vervielen de aandelen en pandbrieven van de Holland Bank uit de officiële notering op de beurs.

Ruilbeurzen in Utrecht

Sinds het verschijnen van het vorige nummer zijn door de V.V.O.F. inmiddels twee ruilbeurzen in Utrecht gehouden.

In het gebouw van de Holiday Inn, vlakbij het Centraal Station, was op 28 maart en 2 mei een zaal gehuurd.

Het aantal bezoekers bedroeg per beurs ongeveer 70 personen. Hieronder waren vrij veel mensen die niet eerder een ruilbeurs hadden bezocht. Een aantal van hen was alleen nieuwsgierig naar het fenomeen oude fondsen, maar verschillenden toonden daadwerkelijk belangstelling voor het verzamelen

en voor onze vereniging. Vergeleken met Amsterdam was het beschikbare zaaloppervlak in Utrecht vrij klein. Dit droeg bij tot een drukke en gezellige sfeer, waarvan bijgaande foto's een indruk geven.

De leden die nog niet op de Utrechtse ruildagen zijn geweest kunnen wij aanraden in het najaar een of beide beurzen in de Holiday Inn te bezoeken.

Parijs

11 april, Hôtel Drouot, Veiling van 277 kavels

Enkele stukken uit de veiling catalogus met inzet en opbrengsten vonden wij interessant voor onze lezers om te vermelden.

De prijzen zijn taxatieprijzen in Franse Franken.

Een stuk met schitterende afbeeldingen van schaatsende figuren, The Paris Hippodrome Skating Rink Comp. Ltd.

1909, nom. £ 1,

S. A. des Etablissements L. Blériot aand. Fr 100, 1905,

La Hispano Suiza Fabrique d'automobiles, aand. Peseta 500, 1940 (uitgegeven 10000)

(deze fabriek wordt beschouwd als de R.R. van Spanje continentale R.R.),

Koninkrijk der Nederlanden, 3% obligatie nom. f 1000, 1898,

"Figaro" Journal Abréviateur, aand. nom. Fr 250, 1836,

Frans Indische Compagnie, 1/10 aand., 1755,

Canal de Richelieu, en Provence et dépendances, Titre de propriété et association, 1753, (uitgegeven 9600)

Soc. du Théâtre des Folies Bergères, part de capital au porteur, (uitgegeven 3000)

The Jewish Colonial Trust, aand. £1, 1900,

Vélodrome de Mondésir-Bordeaux, aand. Fr 100, 1895, (uitgegeven 3500)

Inzet   **Opbrengst**

Fr. 800   Fr. 1300

Fr. 500   Fr. 700

Fr. 1000   Fr. 1800

Fr. 150   Fr. 150

Fr. 400   Fr. 2700

Fr. 3500   Fr. 6300

Fr. 3000   Fr. 4800

Fr. 500   Fr. 500

Fr. 800   Fr. 950

Fr. 600   Fr. 1000

De V.V.O.F. was ook present bij de beurs van Iégor De Saint Hippolyte, die werd gehouden in het Hôtel George V in Parijs. (onze gastvrouw Coby Haverkamp)

1st Annual International Scripophily Congress

Voor de ruilbeurs annex veiling op 22 maart j.l. te Londen bestond van de kant van het continent, waaronder m.n. Nederland, ruime belangstelling. De bezoekers werd een aantrekkelijk uitgestalde en kwalitatief hoogstaande sortering van oude effecten tegen redelijke prijzen aangeboden. Toch kon een en ander niet voorkomen dat het aantal transacties beperkt bleef, ondanks de wel degelijk aanwezige belangstelling bij het publiek. Tijdens de middag werd evenwel voor de meeste handelaren de dag goedgemaakt doordat een aantal verzamelaars, na zich eerst grondig te hebben georiënteerd, tot gerichte aankopen overging.

Op de veiling bleek een gelijke stemming: een aantal lotnummers bleef onverkocht aangezien de opgegeven minimumprijzen niet werden gehaald.

Na de hausse in Engeland in de jaren '78 en '79 op het gebied van de Russen en Chinezen is de markt in de loop van het vorig jaar een stuk rustiger geworden en zijn de prijzen op een reëler niveau beland. Op het ogenblik kan worden geconstateerd dat de ware verzamelaar in alle stilte zijn bezit uitbreidt en bereid is voor ontbrekende stukken goede prijzen te betalen.

Ook ten aanzien van de Nederlandse markt lijkt het verstandig van deze periode gebruik te maken om met een duidelijk omschreven doel voor ogen tegen reële prijzen de eigen verzameling op te bouwen en verder uit te breiden.

Peter Theunissen

Oostende

Van 4 tot 17 april j.l. had te Ostende ten kantore van de Bank Brussel Lambert, een tentoonstelling van Oude Fondsen plaats. De tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met de Belgische vereniging voor Scriptophilie.

De officiële opening, die plaats vond op vrijdag 3 april, werd bijgewoond door verschillende genodigden uit België en Nederland. De BBL had voor deze gelegenheid een blad uitgegeven over het nieuwe verschijnsel van het verzamelen van oude fondsen, met daarin verschillende adviezen voor beginnende verzamelaars en tevens adressen van een aantal handelaren.

Het interessantste stuk was een aandeel van de Generale Keijzerlijke Indische Compagnie van een Duijsent Guldens, Antwerpen derthien Augusti Seventhienhondert drij en twintigh. (België was in die jaren staatkundig verbonden met Oostenrijk.)

Veilingen

De laatste maanden hebben in de wereld veel veilingen en ruilbeurzen plaatsgevonden. Wij proberen enkele in kort bestek te behandelen, waarbij wij vooral aandacht voor de Nederlandsche stukken aan de dag zullen leggen.

R. Tschöpe, Neuss bij Düsseldorf 14-2-1981. Een veiling van 283 nummers die goed werd bezocht. Enkele opbrengsten:

Morris Canal Banking Comp. cert. mei 1860, Inzet DM 120, opbrengst DM 150,
Haarlemmer Hulpbank, aand. f 50, 1855, DM 140/DM 190,
Anglo Durch Mining Comp., aand. f 1200, 1880, DM 40/DM 60,
Mij tot Expl. der Lintorfer Mijnerwerken, aand. f 600, 1888, DM 40/DM 50,
A.G. für Verwerthung von Grundeigenthum, 1/15000 aand., 1880, DM 90/DM 120,
United States Freehold Land and Emigration Comp., 7% loan \$ 100, 1870, DM 120/DM 220,
Ned.-Zuid-Afrikaansche Stoomvaart Mij., aand. f 1000, 1920, DM 30/ opgehouden,
S.A. Belge Tramways Neerlandais Harlem et extensions, aand. B.fr. 100, 1895,
DM 250/ opgehouden,
Suriname, obligatie van f 1000, t.l.v. de Heeren Pabraens en Laurin, 1793, DM 550/
DM 600,
Algemeene Oriënt Tabak Mij., aand. f 1000, 1919, DM 30/DM 70,
Nationale Filmfabriek Bloemendaal, aand. f 1000, 1920, DM 40/DM 170,
Wedloop Societeit "Mataram", premieaand. f 10, 1897, DM 75/ opgehouden,
Noord Brabantsch-Duitsche Spoorweg Mij., aand. f 250, 1875, DM 75/DM 75,
Certificaat Provincie Holland, nom. f 5, 1797, DM 200/DM 300.

Freunde Historischer Wertpapiere, Frankfurt 14 maart

Enkele, hoofdzakelijk Nederlandse Kavels.

Obligatielening van de in de (Zweedse) provincie Nerike gelegen kopermijn Garphytte, nom. f 1000 (uitgegeven 750), 1770, DM 600-DM 650,

Obligatielening van de stad Rotterdam, nom. f 100, 1868, DM 100-DM 100,

Holland Gulf Stoomvaart Mij., nom. f 1000, 1898, DM 120-DM 200,

Koninklijk Zoölogisch-Botanisch Genootschap, action de jouissance, 1881, DM 85-DM 300,

Obligatielening 2½% Nederland, (inschrijving Grootboek der Nationale Schuld) nom. f 8600, 1810, DM 180-DM 330,

Nederlandsche Tramweg Mij., oprichtersaandeel (uitgegeven 150), 1880, DM 350-DM 350,

The Jewish Colonial Trust, aand. £1, 1900, DM 120-DM 360,

Norddeutscher Lloyd, aand. RM 100, 1936, DM 200-DM 550,

Grands Magasins du Printemps, oprichtersaandeel, 1905, DM 400-DM 410.

Veiling bij Peter Ineichen. 3/4 April 1981.

Hoewel er op de veiling relatief weinig mensen aanwezig waren, was er voor de te verkopen kavels toch grote belangstelling.

Voor Zwitserse waardepapieren bestond grote interesse. Voor een op 1 Maart 1897 gedateerd aandeel van Zw.Frs. 100,— van de:

"Compagnie du Chemin de Fer Funiculaire de la gare à la Ville de Cossonay" werd grif Zw.Frs. 3500,— betaald. Tot op heden zijn er van dit waardepapier maar drie stuks bekend.

Een \$1000,— Bond van de "State of Louisiana, The New Orleans, Mobile and Chattanooga Railroad Company" bracht zelfs Zw.Frs. 5000,— op. Oude Zuid-Amerikanen lagen niet zo goed in de markt en konden voor redelijke prijzen worden verkregen.

Brussel

Op 11 april j.l. heeft Gilbert J. L. Masure de eerste veiling van oude effecten in België gehouden. 204 kavels zijn geveild.

De tweede veiling zal worden gehouden op 10 juni a.s. in de Galerie Falmagne, Brussel, Chaussée de Charleroi, 89.

Mail-Bid II-81

Op onderstaande kavels kan door de leden schriftelijk worden geboden. Biedingen dienen uiterlijk drie weken na ontvangst van het blad aan de VVOF te worden verstuurd. Een kavel wordt toegewezen aan de hoogste bidder, die zo spoedig mogelijk een bericht vergezeld van kostenopgave ontvangt. Na ontvangst door de vereniging van het verschuldigde bedrag worden de fondsen aan de kopers toegestuurd en vindt afrekening met de verkopers plaats.

Kopers betalen naast de koopsom uitsluitend de verzendkosten (aangetekend of met aangegeven waarde).

Verkopers wordt per kavel *f* 3,50 in rekening gebracht plus *f* 1,— voor ieder verkocht exemplaar.

Leden die stukken willen aanbieden voor verhandeling via Mail-bid worden verzocht de fondsen per post aan de VVOF te zenden. In het volgende nummer van ons periodiek zullen de opbrengsten worden gepubliceerd van de volgende kavels.

Wij willen voor onze leden de kwaliteit aangegeven van de stukken die in Mail-Bid worden geplaatst.

De opzet is om onderstaande kenmerken, welke ook internationaal worden gehanteerd, te gaan gebruiken.

Unc = als nieuw

EF = als nieuw met een enkele vouw of te verwaarlozen plekje

VF = meer dan eenmaal gevouwen, iets gevlekt, kleine beschadiging

F = zwaar gevouwen, scheuren wel of niet geplakt, andere mankementen

VG = zwaar beschadigd, slechte kwaliteit

1. Transcaucasische Spoorweg, 5% obl. à Fr 2500, 1890 SU E 1149 b (VF)
2. 5% lening Plantagien in de Colonie van Essequibo en Demerary, 1768 register Den-Haag (Unc)
3. idem als 2 (Unc)
4. idem als 2 (Unc)
5. idem als 2, maar 1770 (VF)
6. Poyais, lening £ 100, 1823 (VG)
7. Bestevaër Stoomvaart Mij, bewijs deelgerechtigheid, 1917 (VF) Hollandsche Credietbank, 24e Rotterdamsche Premielening à *f* 10, 1922 (VF), Mexicaanse Spoorweg 2e pref. 1907 (2x VF), Oostenrijks bankbiljet 1902
8. Rusland Staat à Rbl. 625, 1890 2e emissie (F), 5% Rusland Staat 1906 à Rbl. 187,50 (VG), 4½% Moskau-Kiev-Woronesch à RM 500, 1909 SU E 1072a (VF), idem 1909 II à RM 2000 SU E 1073c (VF), Chemins de Fer Secondaires SU E 1014 (6x VF)
9. Copy-bewijs van gedane Afschrijving in het Grootboek der 2½% Nationale Schuld 1876 (F)

10. Société de Culture de Pacouda, aandeel à f 40, 1911, la Haye (VF), Cultuur Mij Rodiali, aandeel à f 20, 1923 (EF), Amsterdam Langsa Rubber aandeel à f 1000, 1925 (VF), Mijnbouw Mij Soemalata, aandeel à f 250, 1901 (VF)
11. Nederlandsche Tramwegmaatschappij, winstaandeel 1901, Heerenveen (F)
12. Mij Noordzee-bad Zandvoort, aandeel à f 1000, 1906 (VF)
13. De Noord-Ooster (dagblad), aandeel à f 10, 1934 (F)
14. Brazil Railway, 4½% obl. £ 100, 1909 (blauw VF)
15. Galicia Tin Mij 1889, aandeel à f 12 (VF), Plantations de l'Equatoriale, part sociale, 1927, Antwerpen (F), winstbewijs Société Belge d'Armement Maritime 1922 (VF), Providence Russe, pref. aandeel à fr. 500, 1905 (F)
16. Chromlederfabriek Rijkmans, aandeel à f 1000, niet uitgegeven (EF), Schuurmaterialenfabriek Kristallo, aandeel à f 1000 niet uitgegeven (VF), Mirandolle, Voûte en Co, niet uitgegeven aandeel (Unc)
17. Nederlandsch-Indische Hotelvereeniging, aandeel à f 500, 1920 (EF), Soerabaja Veem, aandeel à f 500 (VF), Romaniet fabriek, aandeel à f 500, 1913 (VF)
18. Salamander, Brandwaarborg Mij te St. Petersburg, aandeel à RBL 250, Amsterdam, 1856 (F)
19. Laga Wandbekleding, aandeel à f 500, 1937 (VF), Holland-la Plata Land-en Administratie Mij, opr. bew., 1912 (VF)
20. Nederlandsche Welvaarts-Vereeniging, voorlopige obligatie à f 50, Rotterdam 1915 (VF)
21. Waterleiding Mij, Rotterdam, pref. aandeel à f 1000, 1893, diverse stempels terugbetalingen (VF)
22. Internationale Handel- en Crediet Mij, aandeel à f 150, A'dam, 1920, diverse stempels (VF), Kunstzijdeweaverij Gelderman Jr., aandeel à f 500, 1949 (VF)
23. Biscuitfabriek Pelangi, aandeel à f 1000, Soerabaya, 1931 (VF), Cultuur Mij Kenteng, aandeel à f 500, 1928 (VF), Mijnbouw Mij "Belang", opr. bew. 1896 (VF), Mijnbouw Mij Totok, aandeel à f 100, 1897 (VF)
24. Hypothecaire Credietbank, 5% obl. à f 100, 1916, div. stempels (EF), S. L. van Nierop en Co, aandeel à f 1000, 1914 (VF)
25. Mij tot Exploitatie der Vereenigde Goudplacers, "Concessies Gros", aandeel à f 250, 1903 (F)
26. Europeesche Petroleum Mij, aandeel à f 1000, 1934 (Unc), Mijnbouw Mij Bendisberg, aandeel à f 1000, 1898 (EF)
27. Petroleum Mij "Rembang", aandeel à f 250, 1897 (VF), cert. Administratiekantoor van Mijnbouwwaarden, afd. Witwatersrand, 1889 (VF)
28. Tagalsch Prauwenveer, aandeel à f 600, 1902 (EF), v. d. Eb en Dresselhuys Scheepvaart Mij, aandeel à f 1000, 1920 (VG), Nederl. Mij voor Scheepvaart, Handel en Nijverheid, aandeel à f 1000, 1920 (F), Stoomboot Rederij op de Lek, aandeel à f 10, cancelled, 1969 (Unc), Kon. Hollandsche Lloyd, aandeel à f 5 serie C, 1932 (VF), idem winstbewijs 1925 (VF), idem bewijs van 4 pref. aandelen A, 1925 (F)
29. Blauwe Heraut Textielproducenten, 4½% obl. à f 500, 1953 (VF)
30. Wm H Müller en Co, amortisatie-bewijs 1928 (VF), Glazener en Co Handel Mij, aandeel à f 500, 1927 (F)
31. Prauwenveer Kalimas, aandeel à f 250, 1910 (VF), Kon. Holl. Lloyd aandeel à f 1000, 1913 (VF)
32. Lok Kawi Rubber, cert. Ndl. Administratiekantoor à 240 sh., 1925 (VF) Batjan Expl. Mij, winstaandeel 1892 (EF), Banjoewangi Thee en Rubber Cultuur, aandeel à f 750, 1926 (VF), Verenigde Lawoe Ondern., cert. à f 1000, 1937 (VG)

33. Crediet- en Handelsvereniging Banda, pref. aand. à *f* 1000, 1925 (F), Nederl. Gutta-Percha Mij, pref. aand. à *f* 250, 1917 (VF), Concordia aandeel à 250 lei, 1917 (VG), Fridor Fabr., aandeel à *f* 1000, 1955 (VF)
34. Velodrome te Soerabaia, aandeel à *f* 100, 1937 (VF), Nieuw Tsjisalak, 1/5e winstbewijs, 1910, met afb. (F)
35. Peninsular Koper Mij, obligatie à *f* 1200, 1891 (VF), Cultuur Mij Meerzorg aandeel à *f* 1000, 1907 (EF), Javasche Cultuur Mij, oprichtersbewijs, 1890 (VF), Suiker Cultuur Mij, winstaandeel, 1909 (VF), Kali Tello Cultuur Mij, aandeel à *f* 1000, 1924 (VG)
36. Barcelona Traction Light and Power, aandeel à \$ 100, 1918 (F), cert. Wajbash Railway à \$ 1000, 1931 (VF), Nederl. Indische Spoorweg Mij aandeel à *f* 1000, 1941 (VF), Modjokerto Stoomtram Mij, pref. aandeel à *f* 250, 1906 (VF), Tramways de Buenos Aires, aandeel, 1907, Brussel (F) Passoeroan Stoomtram Mij, aandeel à *f* 50, 1905 (VF), Deli Spoor, aandeel à *f* 1000, 1917 (F), Semarang Cheribon Stoomtram, aandeel à *f* 1000, 1898 (VF), Samarang-Joana Stoomtram Mij, aandeel à *f* 1000, 1882 (F), Serajoedal Stoomtram Mij, aandeel à *f* 1000, 1894 (VF)
37. KK Priv. Lemberg-Czernowitz Jassy Eisenbahn, 4% obl. à Kr. 400, 1892 (F)
38. Hukuan Spoorweg, 5% obl. à 20, Deutsch-Asiatische Bank, 1911 CA 117c (3 x F)
39. Hukuan Spoorweg, 5% obl. à £ 20, Deutsch-As. Bk, 1911, CA 117c (1x VF en 1 x F)
40. Nederl. Ind. Mijnbouw Mij, aandeel à *f* 100, 1898, Batavia (30 x, meest VF)
41. Java Suiker Cultuur Mij, aandeel à *f* 1000 1e serie, 1889 (VF), United Copper Co, shares (5 x F), Hollandsche Grondkredietbank, premie obl. à *f* 15 (2x VF)
42. Gebouw voor Kunsten Wetenschappen te Amsterdam, 3% obl. à *f* 10, 1921 (VG), United Copper Co, shares (5x F)
43. Holl. Credietbank te Rotterdam, premie-obl. à *f* 10, 1923 (VF), Banque Foncière de la Noblesse, 5% obl. à Rbl. 100, 1889 (VF)
44. Dagblad van Z. Holland en 's-Gravenhage, aandeel à *f* 500, 1865 (VG)
45. Mijn Compagnie Nederland, aandeel à *f* 1000, 1873 (F), Banque Foncière de la Noblesse, 5% obl. à Rbl. 100, 1889 (VF), Cultuur Mij Wonokitri aandeel à *f* 1000, 1888 (3x F)
46. idem als kavel 45
47. Cultuur Mij Wonokitri, aandeel à *f* 1000, 1888 (3x F), Rubber Cultuur Mij Djember, aandeel à *f* 40, 1912 (5x F)
48. Hitelbank, 4% obl. à 100 gulden ö.w. 1895 (VG), Warschau-Wiener 1890 à Rbl. 625 (SU E 1153b VF), Moskou-Smolensk 1869, 4% obl. à *f* 1000 (SU E 1079d VF), Moskou-Windau-Rybinsk, 4% obl. à £ 100 (SU E 1083b VF)
49. Moskou-Windau-Rybinsk, 4% obl. à £ 100 (SU E 1083b VF), Moskou-Smolensk 1869, 4% obl. à *f* 1000 (SU E 1079d VF), Südwest 1885, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1143b F), Nicolaibahn 1869, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1020b EF)
50. Moskou Smolensk 1869, 4% obl. à *f* 1000 (SU E 1079d VF), Nicolaibahn 1869, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1020b VF), Consolidierte 1889, 2e serie 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1009b VF), Stad Moskou, 1901, 4% obl. à Rbl. 100 (VF)
51. Moskou Smolensk 1869 à *f* 1000, 4% obl. (SU E 1079d VF), Nicolaibahn 1869, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1020b F) Stad Moskou 1901 à Rbl. 100 (VF) Consolidierte 1889, 2e serie, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1009b VF)
52. Nicolaibahn 1867, 4% obl. à Rbl. 625 (SU E 1019b VF) Consolidierte 1889 2e serie, 4% obl. à Rbl. 125 (SU E 1009a VF) Rusland Staat 1890 4% obl. à Fr. 500 (F), Stad Moskou 1901, 4% obl. à Rbl 100 (VF)

53. SU E 1009b (VF), SU E 1020b (VF), Rusland Staat 1890 à Fr 500 (F) Moskou 1901 à Rbl 100 (VF) recepis Russko-Gollandski Bank (F)
54. SU E 1009b (VF) SU E 1009a (VF) Rusland 1890 à Fr 500 (F) Stad Moskou 1901 à Rbl. 100 (VF) Russko-Gollandski Bank rec. (VF)
55. SU E 1009b (VF), Rusland 1890 à Fr 500 (VF) Stad Moskou 1901 à Rbl. 100 (VF) Russko Goll. B. recepis (VF)
56. SU E 1009b (VF) Stad Moskou 1901 à Rbl. 100 (4x VF)
57. N.V. Het Amsterdamsche Effectenkantoor te 's-Gravenhage, opr. bew. 1914 (F), W. J. Kalis Bagger Mij, aandeel à f 1000, 1917 (VG), Nederl. Stoomvaart Mij Bestevaër, aandeel à f 1000, 1917 (VF), Mij tot Exploitatie van het Hotel, Café en Restaurant Paviljoen "De Leede", aandeel à f 500, 1920 (EF)
58. Groot Russische Spoor, obl. à Rbl. 500, 1859 I 1e em. SU E 1016a (F) idem SU E 1016b (F) idem 1881, 3e em. obl. à Rbl. 125 SU E 1021 (F)
59. Warschau-Wiener Spoor, inleveringsbewijs voor 4 aand. A'dam, 1912 (VF) idem voor 1 aandeel (VF), Gr. Russische Spoorweg 1859 I 1e em. SU E 1016a (F), Gr. Russische Sp. 1881 3e em. SU E 1021 a (F)
60. idem als kavel 59
61. Maatschappij voor Luchtvaart, aandeel à f 500, 1911, met afbeeld. vliegtuig en vlag (VF)
62. Nederl. Tramweg Mij, aandeel à f 100, Heerenveen, 1907 (VF)
63. N.V. Het Amsterdamsche Effectenkantoor te 's-Gravenhage, opr. bew., 1914 (VF), Boekhandel v/h Hoveker en Wormser, 4½% obl. à f 100, 1898 (VF)
64. Alg. Zeeuwsche Electriciteits Mij, aandeel à f 500, 1918 (VF), idem winstbewijs à f 200 (VF)
65. idem als kavel 64
66. Hoornsche Voetbal-Vereeniging "Hollandia", obligatie à f 50, 1921 (VF)
67. Meubel-Engroshandel v/h Gebr. de Jongh, aandeel à f 1000, 1904 (F), Tabaks-Unie, recepis voor 4 aand., 1920 (VF), Transvaalsche Landexploratie Mij, liq.bew. 1891 (EF)
68. Mij tot Exploitatie van het Hotel, Café en Restaurant Paviljoen "De Leede" te Warmond, aandeel à 500, 1920 (3x EF), Vereeniging tot Oprichting en Instandhouding van den Pomologische Tuin te Tiel, aandeel à f 10 tevens toegangsbewijs (VF), Tieleman en Dros, aandeel à f 1000, 1944 (VG)
69. Utrechtsche Boterspritsfabriek, aandeel à f 1000, 192. , niet uitgegeven (EF), De Leede, aandeel à f 500, 1920 (3x VF)
70. Geldersch-Westfaalsche Stoomtram Mij, aandeel à f 100, 190. (VF)
71. W. J. Kalis Bagger Mij, aandeel à f 50, 1924 (2x VF), Kon. Holl. Lloyd, aandeel à f 100, 1908 (VG), premie obl. Stad Wenen 100 gulden ö.w., 1874 (3x VG) Caro Process Corp, shares 1931 (VF), Ver. Garen en Textielfabrieken, aandeel à f 1000, 1927 (VG)
72. "De Avondpost" dagblad voor Stad en Land te 's-Gravenhage, aandeel à f 1000, 1893 (F)
73. idem als kavel 72 (VF)
74. Bataviasche Verkeers Mij, pref. aandeel à f 250, 1930 (VG), idem 6% obl. à f 250, 1930 (VG), idem amortisatie bew. 1930 (2x F)
75. Assam-Thee ondern. "Wado", aandeel à f 500, 1912 (VF), Technisch Bureau Soenda, aandeel à f 500, 1910 (VF), idem 1918 (VF), idem 1919 (VF)
76. Export Mij v/h B. van Leeuwen en Co, aandeel à f 1000, 1903 (F) Technisch Bureau Soenda, aandeel à f 500, 1910 (VF), idem 1918 (VF), idem 1919 (VF)

77. Mij voor Belegging van Vreemde Valuta te Groningen, onderaandeel à RM 250 (3x VF), idem à RM 2500 (2x VF)
78. Prijscourant Vereeniging voor den Effectenhandel, 9 mei 1940 (F)
79. Rybinsk Spoorweg, 4% obl. 1895 à RM 500 (SU E 1080b VF) idem à RM 1000 (SU E 1080c VF), idem à RM 2000 (SU E 1080d VF), Warschau-Wiener Spoor, 1890, obl. à Rbl. 125 (SU E 1153a VF), Wladikawkas Spoor 1913, 4½% obl. à RM 1000 (SU E 1173b VF)
80. Rybinsk Spoor 1895 à RM 500 (SU E 1080b VF), idem à RM 2000 (SU E 1080d VF), Warschau-Wiener Spoor 1890 à Rbl. 125 (SU E 1153a 2x VF), Moskou-Kiev-Woronesch 1895 à RM 1000 (SU E 1066c F)
81. Landbouw Mij "Moeara Laboe", pref. aandeel à f 500, 1921 (2x VF), Utrechtsche Bank Vereeniging, aandeel à f 250, 1918 (F), The Petroleum Syndicate of Sumatra, shares, 1898 (VF)
82. Geldersch Overijselsche Stoomtram Mij to Lochem, aandeel à f 250, 1885 (VF)
83. idem als kavel 82
84. idem als kavel 82
85. idem als kavel 82
86. idem als kavel 82
87. Bad- en Zweminrichting aan de De Ruyterkade, aandeel à f 25, Amsterdam, 1900 (3x ca VF)
88. Kursk-Charkov-Azow, 1889, obl. à RM 1000 (SU E 1033b; 2x VF en 2x F), idem à RM 2000 (SU E 1033c; 1x VF en 2x F)
89. Moskou-Smolensk 1869 à f 1000 (SU E 1079d; 1x VF en 1x F), Russischen gegenseitigen Boden-Credit-Vereins, 5% pandbrief à Fr. 400, 1874 (F)
90. Parkschouwburg te A'dam, aandeel à f 250, 1882 (EF)
91. Parkschouwburg te A'dam, aandeel à f 250,— 1882 (2x VF)
92. Noord-Friesche Lokaal Spoorweg Mij, aandeel à f 1000, 1889 (EF)
93. Noordbrabantsche Stoomtramweg Mij, aandeel à f 250, 1881 (VF)
94. idem als 93 (EF)
95. idem als 93 (VF)
96. idem als 93 (EF)
97. Republiek Honduras, 10% obligatie à £ 100, 1870 (EF)
98. Victor-Emmanuel Spoorweg, obl. à Fr. 500, Rome 1907 (2x F), New-York, Pennsylvania and Ohio Railroad Co, shares, 1882 (F)
99. Warschau-Wiener Spoorweg Mij, inleveringsbew. voor aand. 1912 (2x), idem 1913 (1x), winstbew. 1912 (4x) (meest VF)
100. Certificaten Amsterdam, Russische Fondsen à Rbl. 1000 (1825) en Rbl. 285 7/8 (5x van 1843 t/m 1846) (alle VG)
101. Groot Russische Spoorweg 1859 I 1e em. SU E 1016a (1x VF, 1x VG), idem 1016b (VG), idem 1859 II 1e em. SU E 1017 (2x VF)
102. SU E 1016, zonder keizerlijk wapen (VF)

Opbrengstlijst Mail-Bid I, zie volgende pagina!

OPBRENGSTLIJST MAIL-BID I

Kavel	1.	f	25	28.	f	75	55.	f	10	82.	f	30
	2.	f	—	29.	f	32	56.	f	10	83.	f	—
	3.	f	55	30.	f	95	57.	f	125	84.	f	14
	4.	f	40	31.	f	75	58.	f	55	85.	f	11
	5.	f	5	32.	f	10	59.	f	55	86.	f	8
	6.	f	175	33.	f	212	60.	f	55	87.	f	60
	7.	f	26	34.	f	175	61.	f	23	88.	f	60
	8.	f	25	35.	f	185	62.	f	25	89.	f	30
	9.	f	28	36.	f	110	63.	f	15	90.	f	47
	10.	f	—	37.	f	95	64.	f	15	91.	f	50
	11.	f	—	38.	f	50	65.	f	7	92.	f	60
	12.	f	—	39.	f	125	66.	f	10	93.	f	50
	13.	f	15	40.	f	125	67.	f	—	94.	f	95
	14.	f	30	41.	f	115	68.		28	95.	f	6
	15.	f	—	42.	f	60	69.	f	10	96.	f	90
	16.	f	—	43.	f	7	70.	f	22	97.	f	40
	17.	f	7	44.	f	80	71.	f	—	98.	f	42
	18.	f	—	45.	f	80	72.	f	10	99.	f	35
	19.	f	—	46.	f	80	73.	f	10	100.	f	35
	20.	f	5	47.	f	80	74.	f	5	101.	f	41
	21.	f	5	48.	f	92	75.	f	10	102.	f	—
	22.	f	12	49.	f	4	76.	f	10	103.	f	20
	23.	f	70	50.	f	12	77.	f	8	104.	f	25
	24.	f	80	51.	f	12	78.	f	9	105.	f	12
	25.	f	100	52.	f	41	79.	f	95			
	26.	f	35	53.	f	35	80.	f	77			
	27.	f	32	54.	f	10	81.	f	—			

Achtergronden van oude aandelen

Je kunt het geen nieuwtje noemen dat oude aandelen iets weerspiegelen van het economisch leven in het verleden. Zij zijn de overgebleven getuigen van de wijze waarop en de richting waarin de volkshuishouding van destijds was georganiseerd. In dit mededelingenblad is daar al eerder en kundig de aandacht op gevestigd.

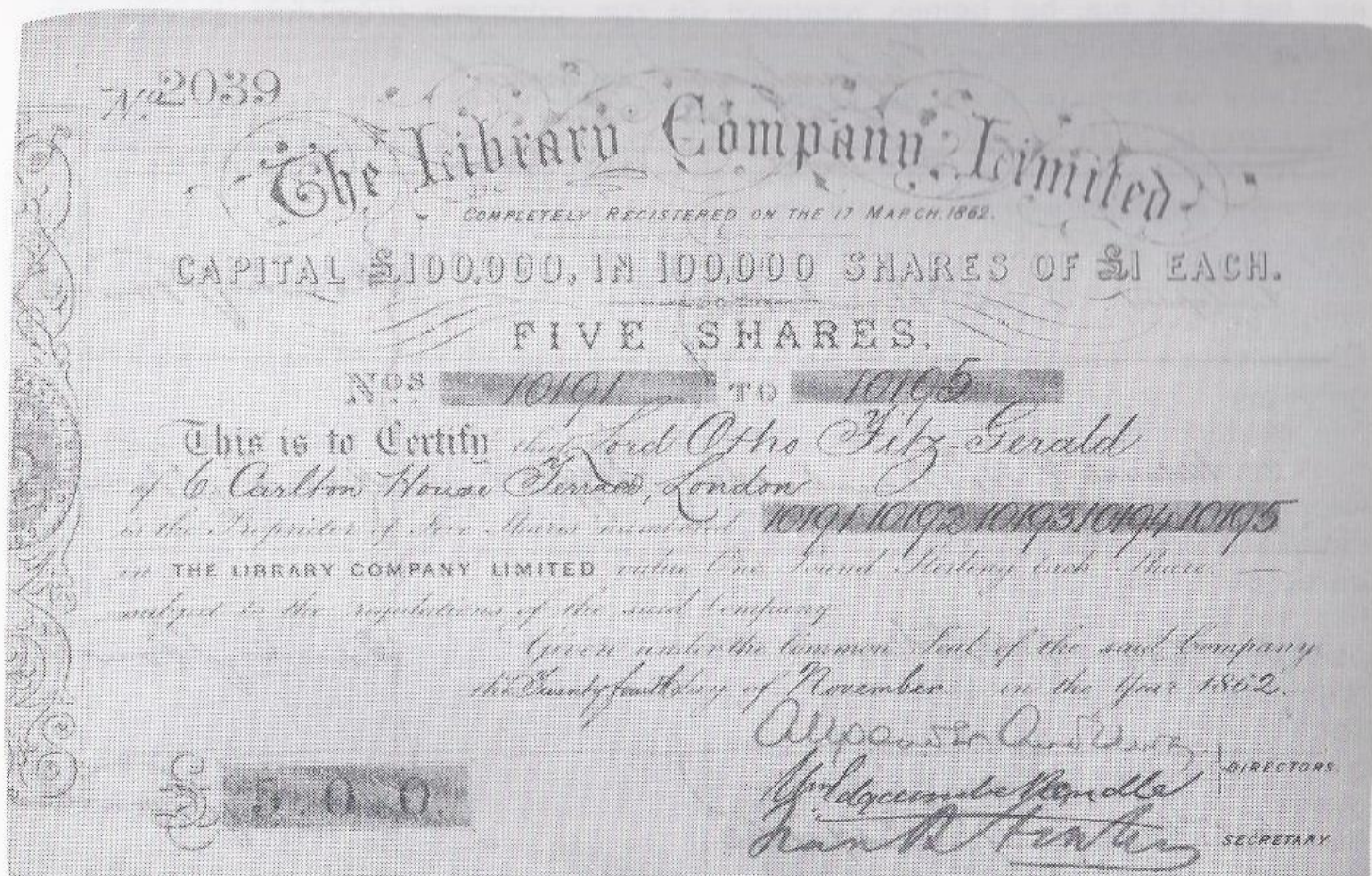
Naast allerlei details over specifieke aandelen blijft de algemene achtergrond van het economisch leven belangrijk. Wie daarin vanuit zijn verzameling van oude aandelen geïnteresseerd raakt, vindt tegenwoordig voldoende literatuur om zijn weetgierigheid te bevredigen. De kunst is alleen daarin een weg te vinden. Waar worden we goed voorgelicht en wat niet minder belangrijk is, welke boeken zijn op dit moment verkrijgbaar? Ik wil hier om te beginnen op een algemene en een gespecialiseerde publicatie wijzen.

De algemene publicatie is **The Fontana Economic History of Europe**, die in een aantal delen is verschenen onder redactie van de Italiaanse economisch-histori-

cus **Carlo M. Cipolla**. Het werk bestrijkt de economische geschiedenis van Europa vanaf de middeleeuwen tot heden. De afzonderlijke hoofdstukken zijn geschreven door specialisten op hun terrein. De reeks 'is in handige pockets (en dus niet te duur) verschenen in de jaren '70 bij de uitgeverij Collins, in de serie Fontana Books. Wie deze alle leest en bestudeert, kan zich vervolgens een kenner van de Europese economische geschiedenis noemen. Hoewel boeken op wetenschappelijk terrein altijd vrij snel verouderen, kan van deze reeks gezegd worden dat ze zo recent uitgekomen zijn dat ze een getrouw beeld geven van onze kennis van zaken op dit moment.

Natuurlijk vormt het eerste deel over de middeleeuwen voor ons interessante stof. Maar pas echt belangrijk voor ons onderwerp wordt het tweede deel dat handelt over de zestiende en zeventiende eeuw. Daarin staat een hoofdstuk van **Geoffrey Parker** over de opkomst van het moderne financieewezen in Europa tussen 1500 en 1730. In de volgende delen wordt door andere auteurs de lijn doorgetrokken. Het praktische daarin is dat nu afzonderlijke landen aan de orde komen, zodat men zich gemakkelijk op de hoogte kan stellen van de economische geschiedenis van een land waarvan men oude aandelen bezit.

Het gespecialiseerde boek waarop ik hier de aandacht wil vestigen, is van de hand van **P. L. Cottrell** en heet **Industrial Finance 1830-1914. The finance and organization of English manufacturing industry** (in 1979 verschenen bij Methuen in Londen en New York). Het boek handelt, zoals de titel al aangeeft, over de financiering van de Engelse fabrieksnijverheid in de negentiende eeuw. Dat is uiteraard een belangrijk onderwerp. In het kader van de zgn. industriële revolutie ontplooidde zich in het Engeland van die tijd een omvangrijke gemechaniseerde nijverheid in

de vorm van fabrieken. Denk maar aan textiel- en staalindustrie. Allicht rijst dan de vraag waar de financiële middelen vandaan kwamen om deze industriële ontplooiing te financieren?

Het belangwekkende van het boek van Cottrell is in de eerste plaats dat het aan toont hoe moeizaam die financiering verliep. Men denkt al gauw, Engeland voor aan in de industriële revolutie, een modern land, dus ook een optimaal functionerende kapitaalmarkt. Dat valt dan wel tegen. In 1907 blijkt niet meer dan 10% van de Engelse industriële ontwikkeling gefinancierd te worden door publiek aanbod van effecten. Men deed het verder met interne financiering door winstinhouding, participatie door actieve of stille vennoten (de commanditaire vennootschap kende Engeland niet), leveranciers- en bankcrediet. Van betekenis daarbij is dat de naamloze vennootschap zich in Engeland slechts langzaam kon ontwikkelen. Er bestond veel wantrouwen tegen een dergelijke juridische organisatievorm. De kwalijke ervaringen die men in de achttiende eeuw met voorlopers ervan had opgedaan, maakten dat de publieke opinie beperkte aansprakelijkheid vereenzelvigde met monopolievorming en speculatie. Pas rond het midden van de negentiende eeuw ontstond een wetgeving voor de n.v. die in de jaren '60 tot een ware "boom in company promotion" leidde. Gebreken van de wetgeving kwamen hierbij duidelijk aan het licht, o.a. het gemak waarmee de zgn. company promotors jegens aandeelhouders konden frauderen.

Cottrell's verdienste is in de tweede plaats dat hij één van die promotors tot leven brengt in de figuur van David Chadwick, een accountant die in de jaren '60 en '70 brede activiteit in de company promotion ontplooidde. Het is typerend dat van hem expliciet wordt vermeld dat het een fatsoenlijk man was, hetgeen men ook van een accountant verwachten mocht. Toch gold ook van hem dat hij zich schuldig maakte aan het overwaarderen van activa en aan wat de Engelsen zo onnavolgbaar "overdressing the prospectus" noemen.

Chadwick c.s. ten spijt heeft de n.v. in Engeland pas na 1885 ruimere verspreiding gekregen. Dat gebeurde in samenhang met de fusiebeweging in het bedrijfsleven van destijds. Nog was, zoals we boven zagen, de industriëfinanciering door publiek aanbod van effecten maar een fractie van het totaal. Lag dit nu aan de kapitaalmarkt, met name de banken? Geenszins, waar het ging om de vorming van naamloze vennootschappen, want dat was hun taak niet. Iets anders lag het, ons derde punt, met betrekking tot financiering door kort en soms lang crediet. Daarin had het provinciaal bankwezen, zoals dit na 1750 in de zgn. country banking was opgekomen, een functie van enige betekenis. Slechts marginaal bleef de financieringsmaatschappij, de Engelse tegenhanger van de continentale investeringsbank. Tegen het einde der eeuw voltrok zich ook in Engeland de concentratie in het bankwezen die bewerkte dat ten slotte een gering aantal banken een net van filialen over het hele land bezat. Voor de industriëfinanciering betekende dit evenwel eerder een versmalling dan een verbreding. De van hun hoofdkantoor afhankelijke bankmanagers, gebonden aan de voorschriften omtrent te stellen zekerheden, konden met name minder vlot in hun credietverlening zijn dan de private bankiers tevoren. Geen wonder dat er in Engeland rond 1910 verwijten oprezen dat het bankwezen de industrie onvoldoende bediende. Men trok daarbij weinig vleiende vergelijkingen met de gunstiger geachte situatie in Amerika en Duitsland. Naar Nederland verwees men niet. Dat was begrijpelijk omdat men bij ons dezelfde klachten kon horen. Maar dat is een ander verhaal.

Cottrell's relaas is op zichzelf al fascinerend genoeg. Het brengt ons ook op een

spoor ten aanzien van de oude aandelen. Waar zijn die gebleven, van de geslaagde zowel als de mislukte naamloze vennootschappen? Verzonken in de archieven, of allang in bezit van de Engelse verzamelaars?

Prof. Dr. Joh. de Vries

Vraag en aanbod

Suche ständig holländische und australische Nonvaleurs vor 1900.
M. Liebig, Tannenweg 8, 7243 Vöhringen/Deutschland

Bericht van de Penningmeester

In de boeken van de VVOF zijn nog een aantal open plaatsen wat betreft de contributiebetalingen over het lopende boekjaar. Gaarne verzoeken wij die leden, die de bijdrage over dit jaar nog niet hebben voldaan, deze zo spoedig mogelijk aan ons over te maken.

Wij ontvingen

De nieuwe lijst van **Erstes-Wertpapier-Antiquariat R. Ullrich Bochum**

Een lijst met 132 nummers, inhoudende boeken en oude effecten uit Duitsland, U.S.A., Oostenrijk, België, Frankrijk, internationale spoorwegen en overige gebieden, met vele afbeeldingen.

Prijslijst oude Aandelen en Obligaties van Kees Monen, Rotterdam

Een goed geïllustreerde lijst met 310 verschillende aanbiedingen uit de gehele wereld.

De nieuwe lijst van **Effecten-Antiquariaat L. W. A. Bogers, Utrecht**

Een 74 nummers tellende selectie van hoofdzakelijk spoorwegen en mijnbouwwaarden.

KERKSTRAAT 363 - 1017 HW AMSTERDAM

TELEFOON 020/24 11 29

TELEX 16396 STROE NL

Zo juist verschenen:

UITGEBREIDE CATALOGUS / PRIJSLIJST

met vele uitvoerige toelichtingen en illustraties.

Bijna 800 nummers. f 7.50. Bij overschrijving op Postrekening 4496079 franco toezending.

Nieuw tijdschrift

In Zwitserland is verschenen het **Magazin für Historische Papiere**, een nieuw vakblad voor verzamelaars van Historische Waardepapieren. Het blad verschijnt maandelijks.

Abonnement S Fr/DM 44,— per jaar.

Adres: HP-Magazin für Historische Papiere, Postfach 172, CH-3000 Bern 15.

Verenigingen

België

Belgische Vereniging voor Scriptophilie
Karmelitenstraat 130, 1180 Brussel

Duitsland

Freunde Historischer Wertpapiere
Goethestrasse 23, D-6000 Frankfurt I

Engeland

The Bond and Share Society, Heatherdene, Blackhill lane
Sevenoaks, Kent, England

Frankrijk

Association Francaise des Collectionneurs de Titres Anciens,
25 Rue Sarette, F-75014 Paris

Oostenrijk

Österreichischer Club für Historische Wertpapiere
Postfach 213, A-1013 Wien

Zweden

Svenska Förningen för Historiska Värdepapper
P.O. Box Box 16246, S-10325 Stockholm

Zwitserland

Swiss Nonvaleurs Club,
Postfach 163, CH-3000 Bern 15

Ledenlijst

De volgende kandidaatleden hebben zich aangemeld

409	S. R. Steensma	Heerenveen	419	G. J. v. d. Oord	St Pancras
410	Mw A. M. van Haaren	Ermelo	420	C. Lodewijk	Zierikzee
411	L. A. Meijboom	Rotterdam	421	P. L. Hillen	Blaricum
412	K. Renard	Muiderberg	422	J. F. Ariëns	's-Gravenhage
413	W. Wiss	Nijmegen	423	M. Groot	Zd-Schermer
414	J. G. M. v. d. Werf	Venlo	424	W. van Rijswijk	Zwijndrecht
415	Christine Schlacher	Wenen (Oostenreich)	425	J. C. Heijmering	Amsterdam
416	R. Lodewijks	Zutphen	426	R. J. Wolthuis	Broek in Waterland
417	Th. Noordman	Amsterdam	427	F. H. Klingsporn	Tilburg
418	O. Ooms	Amstelveen			

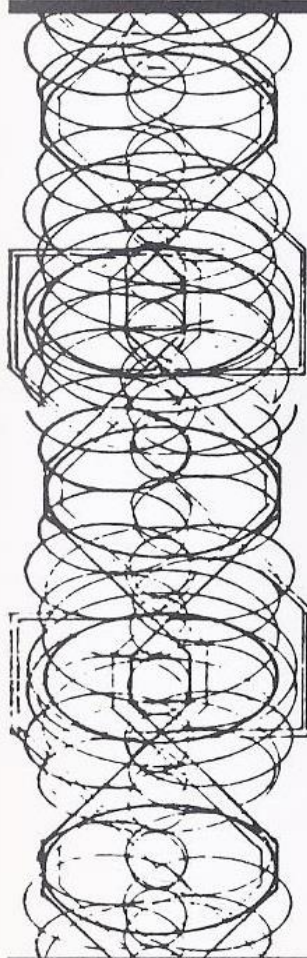
ARIADNE

**Grote sortering oude waardepapieren,
postzegels, munten en bankpapier.**

In- en verkoop.

Ariadne Heisteeg 6 (bij Spui)

Amsterdam 020 - 25 04 92

Voor iedere verzamelaar

Altijd iets nieuws

Vraag prijslijst

LET OP NIEUW ADRES!

SCRIPORAMA

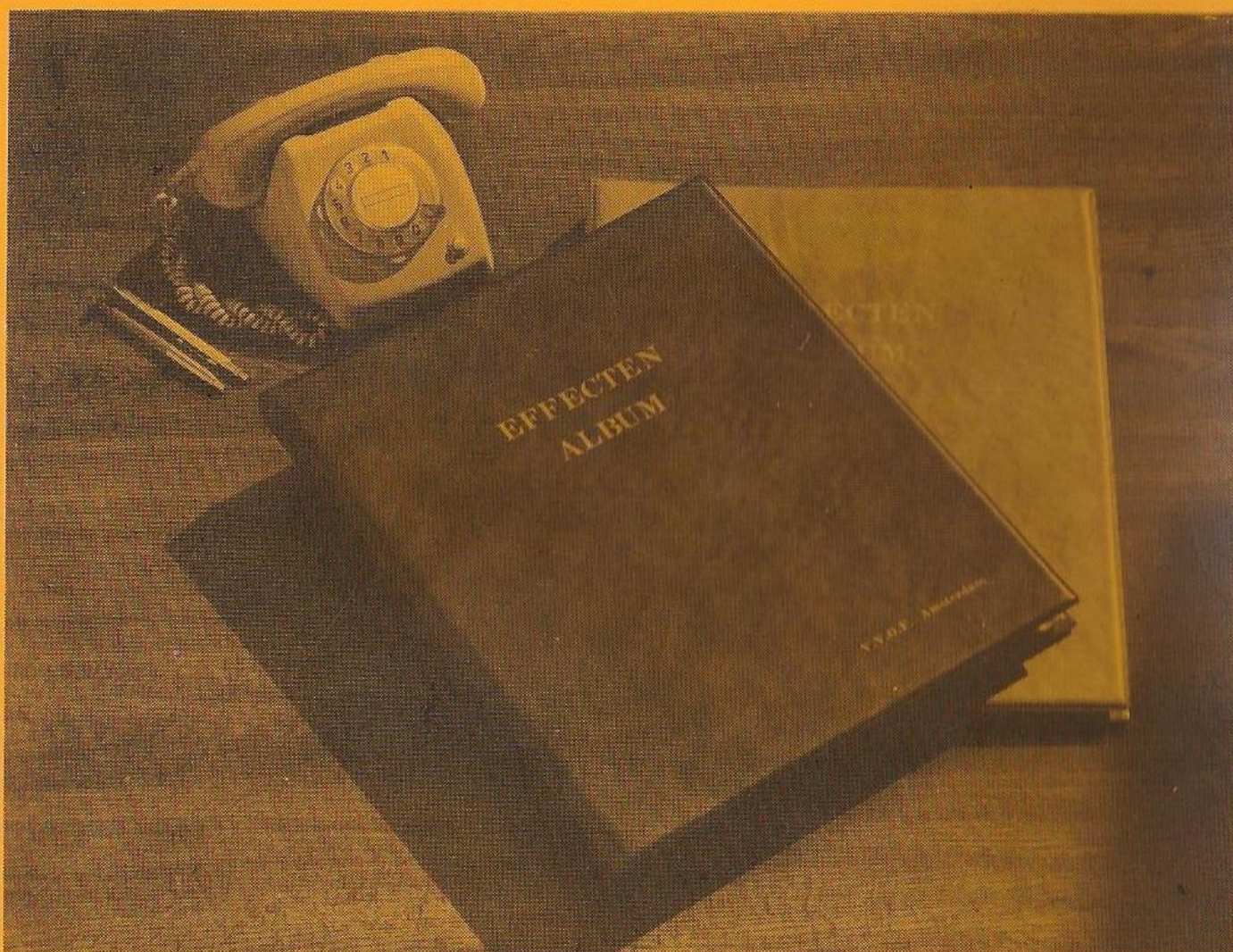
Europastraat 60 - 4671 EW Dinteloord - Holland
Telefoon 01672 - 2939

Effecten-Album voor slechts fl.55,—

Wie oude effecten is gaan verzamelen, is al snel op het niet onaanzienlijke probleem gestuit hoe hij zijn stukken, zo goed mogelijk beschermd, bewaren kan. Albums waarin ook grotere stukken opgeborgen kunnen worden, zijn moeilijk in de handel te verkrijgen en zijn bovendien nogal prijzig. Toch is een goede presentatie van een verzameling erg plezierig.

Het bestuur van de VVOF heeft hierin voorzien door — voorlopig in een oplage van 400 exemplaren — speciale effecten-albums te doen vervaardigen. De

albums zijn versterkt en geplastificeerd en verkrijgbaar met 20 losbladige verstevigde plastic show-hoezen, elk voorzien van een zwart (rug) dekblad en zwart papieren insteekvellen. Inclusief 20 opberghoezen kost elk album slechts f 55,—.